

Telegraful Român

Abonamentul:

Pe un an 32 corane.

Pe șase luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învială

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Bine ați sosit!

Bine-ați sosit viteji cu flamura izbândeii sfinți! În fața ei ne închinăm! De mult v'am așteptat. Și amară ne-a fost răbdarea! Cu atât mai dulci sânt clipele de-acum. Clipe sfințe și înălțătoare. Vitejii strămoși, risipiți în hotărul Șelimbărului, Vă binecuvântă pasul. Căci veniți să desăvârșiți **faptura idealului** pentru care s'au jertfit.

Biruința de veșnică glorie dela **Mărășești** aduce și răspândește asupra tuturor olaturilor românești lumină de vrajă negrăită. Vă înseamnă drumul, până departe în apele blonde ale **Tisei**. Dumnezeu, Domnul dreptății, Vă întărească credința și oțelească voința!

Infiorați de sentimente necunoscute până acum, și stăpâniți de adâncă emoțiune, Vă grăim din inimă: **Fraților, bine-ați venit!**

- Trăiască România Mare!
- Trăiască M. Sa Regele Ferdinand!
- Trăiască M. S. Regina Maria!
- Trăiască Augusta Familie Domnitoare!
- Trăiască Armata Română!

Proclamația generalului Moșoin

Armata română, de sub comanda generalului Moșoin, a împărțit pe teritoriul ocupat următoarea proclamație:

Români! De când Gelu a murit moarte de erou pe țărml Capusului, în lupta cu barbarii căuceritori, mădrul Ardeal a ajuns în grea robie. De atunci au trecut o mie de ani și Ardealul numai odată și-a putut rupe lanțurile. Cel mai scump vis al viselor noastre de mărire, Mihai Vodă Viteazul, — s'a stins ucis de mâni mîșlești și cu el s'a risipit și mărirea noastră. Venurile de amară robie ce au urmat v'au frânt trupurile, dar neînvinșe rămas-au sufletele voastre!

Și clipa oftată de noi toți — pe care o profețiră vizionarii neamului și o sfințiră cu sânge mucenicii sute și mii — iată că este sosită! Lanțurile s'au rupt pentru totdeauna. Armata română pășește cu dragoste și încredere pe pământul Ardealului.

Dorobanții vin pe pământul robit, — a cărui mărire a fost stănsă de nemernica stăpânire străină — având în jurul frunții aureola Marelui Voivod La praznicul dat nouă de Dumnezeu iată, că se grăbesc, toți ceice au binevestit și sfințit cu viața acest vis, umbrele legendare ale lui *Floria, Cloșca și Crișan* și *craii mușilor lăncu* — ca împreună cu voi cei uniți pentru

totdeauna cu Țara mamă, să se bu cure în ziua marelui sărbător.

Români! Cuvântul mândru al libertății l'am scris pe flamurile noastre. Maiestatea Sa Regele Ferdinand, cel mai mare între regi, — a ordonat să treacă granițele nedrepte, care ne-au despărțit o mie de ani și uitând trecutul de umilințe și văntind frățescă dreptăta, ca să întărim legătura pe care nimenia nu o va mai putea rupe vreodată.

Comandantul armatei a patra :
gen. Moșoin.

vice-col. Stănescu,
șeful statului major.

După 25 ani

— Aminții —

În aceste momente, când consiliul dirigent român pentru Ardeal și pentru teritoriile locuite de români din Ungaria își ocupă sediul în Sibiu, fiecare șulare românească îl întovărășește în drumul său cu cele mai bune urări dorindu-i spor la muncă și succese depline. Și astfel gândul meu însoțește consiliul român mai ales pe doi din membrii dirigenți, pe care am avut fericirea de a-i cunoaște încă din tinerețe, din timpul studiilor mele din Viena.

Eră în toamna anului 1892, când am sosit ca tânăr student la Viena

și aici am aflat între mulți alți tineri și pe actualul președint al consiliului dirigent, pe juristul Iuliu Maniu și pe actualul dirigint al afacerilor externe, pe medicinistul Alexandru Vaida-Voevod.

Pentru noi nu existau nici atunci, hotare politice. Tinerimea română din toate țările românești era întrunită în cunoscuta societate studențească «România jună», care reprezenta România mare în miniatură. Erau ardeleni, bănățeni, ungureni, bucovineni, cum și tineri «țara», ba chiar și din Besarabia și Macedonia. Pe vremele acelea încă trăiam clipele de fericire, pe care le-am ajuns a le vedea astăzi realizate, căci fantazia noastră tinăreă trecea cu vederea peste realitatea crudă de atunci.

Adunările plinare ale «României jună» erau pentru noi parlamentul României noastre mari. Se discutau chestiuni bucovinene cu aceeași dragoste, acuratețe și obiectivitate, ca și chestiunile ardeleni și din regret. Se luau concluzii, care priviau toate țările noastre și erau erau obligatoare pentru noi toți tinerii.

Îmi aduc aminte de votul de încredere trimis politicianilor români bucovineni, Alexandru Vasilco și Nicolae Mustafa, pentru «nuta lor bărbătească față de guvernul de pe atunci al Bucovinei, contele Pace. Dar nu lipseau nici-voturi de neîncredere trimise persoanelor, a caror politică nu corespundea vederilor noastre. La înmormântarea marelui nostru George Barbu am ținut să fie reprezentată «România jună» prin tineri din toate țările românești și așa au plecat la Sibiu tinerii Alexandru Vajda și Nicolae Comiș, de prezent medic în Săliște, reorențand Ardealul, Jonel Capșa România, și subscrisul Bucovina.

A'nceea am văzut pentru prima oară Ardealul.

În micul nostru parlament tinerii Maniu și Vajda erau între cei dintâi. Maniu, și pe atunci subtilul diplomat cu verba oratorică, Vajda intranzigent în vederile sale, erau de aceeași elocvență ca astăzi. Vederile și opiniile lor erau ale întregii tinerimi.

Pentru noi, tinerii bucovineni, crescuți în mediul gimnaziorilor nemțești, «România jună» a fost școala în care am învățat a gândi și simți românește. Tinerii bucovineni, cari pleau la Viena desorientați abia rupând românește, se întorceau acasă ca români înflăcărați, cu vederi largi, vorbind o limbă corectă și frumoasă.

De sigur, că unul din multele titluri de glorie ale lui Iuliu Maniu și Alexandru Vaida-Voevod și ale celor a lui pregătit tinerimea română din Viena pentru ziua cea mare de astăzi. În special Bucovina se simte datorată a le mulțumi pentru influința binefacătoare, care au avut-o ei asupra tinerilor acestei țărișoare aflători în Viena, influința care s'a manifestat

întotdeauna și în sinul «Junimii» din Cernăuți.

Tinerii de odinioară, ești din școala «României jună» și a «Junimii», au stat în fruntea acelor, cari în ziua sfinței Paraschive a anului acestuia s'au declarat în fața guvernului și a forțelor sale brachiale ca constituenți a Bucovinei și au hotărât unirea Bucovinei integrale cu celelalte țări românești.

Acum, când visul tineretelor noastre, când visul părinților și străbunilor noștri se împlinește, aceiași tineri de odinioară dela «România jună», Iuliu Maniu și Alexandru Vaida-Voevod, stau neobosiți în fruntea mișcării naționale, îndrumând cursul politice românești în cadrul României mari.

Atotputernicul binecuvintate activitatea lor rodnică de acum și să ni te întru mulți ani!

Sibiu, la 9 Decembrie 1918.

Dr. Cornel Georgian.

Wilson despre Germania

De pe vaporul *George Washington*, cu care președintul Wilson se face călătoria spre Europa, se trimite următoarea radio telegramă:

Președintul Wilson a'fând despre invitarea ce i-o face guvernul german de a vizita și Germania, a declarat următoarele:

Poporul german trebuie să sufere un lung șir de ani pentru păcatele ce a săvârșit și să se pocărească în sinceritate; nici unui american nu-i este iertat să pășească pe pământul Germaniei, decât numai în calitate oficială. Resping chiar și gândul de a vizita țara nemțească. — Wilson a desaprobat cu «sirmă călătoria ziaristilor americani, cari au plecat din Elveția în Germania.

Un document din vremile de jale

Când generalul francez *Berthelot* a fost silit, împreună cu misiunea militară franceză, să părăsească România, impresurată de dușman, a rostit următoarea cuvântare:

În nenorocirea României sânt obligat să vă părăsesc.

Plec cu moartea în suflet.

Văd în ce condiții înspăimântătoare vi se cere să capitulați.

Văd bine drumul spinos al calvarului României; el este însă aproape de sfârșit.

Văd pământul, pe care dușmanii îl face să lăucească pe când ei zimbeste (generalul Berthelot avea priveria aștia în pământ) Urmăzătorii ce de însămintătoare făcere, apoi se însemnează; România să nu și piardă speranța! Trebuie să vedem cu toții un cer mult mai senin. Fiți siguri, că nu s'a spus ultimul cuvânt.

Franța și aliații săi nu recunosc și nu vor recunoaște niciodată această pace rușinoasă. Franțași priii mele și-au făcut toate rezervele asupra gravelor condiții

ce vi se impun acum, când ați rămas izolați de marii voștri prieteni.

Va veni ziua când se va semna pacea lumii. Atunci cu o trăsură de burete Franța și aliații săi vor șterge umilirea și vor respăși toate dureroasele sale jertfe, pe care le faceți pentru cauza cea mare.

Atunci vor veni zile frumoase pentru Marea Românie. Soldații cu ochii plini de lacrimi își amintesc de tovarășii mei de armă și de sacrificii. Oflerii mei pleacă din mine laș în România prietenii mulți și duc cu ei atâtea sentimente frumoase și profunde pentru țara unde au trăit zile grele. Ceilalți rămași pe unde în pământul țării voastre sânt sfânta și eterna legătură între viteaza Românie și Franța. (Alte câteva clipe de tăcere, și șeful misiunii franceze relă vorbe).

Nu vă pot ascunde cât de dureroasă îmi pare plecarea din România și nu vă pot ascunde, că plecând duc cu mine în inimă o parte din generalul suflat al României, care soarbe până în fund paharul necerțiilor.

Români, mai lei ca niciodată, nu vă zic un adio, ci la revedere, cu toată încredere și speranță în triumful dreptei cauze!

Spre luare aminte

De partea Magistraturii orășenease al orașului Sibiu n'a s'adus la cunoștință, că persoane neîndreptățite au tăiat brazi și alți arbori tineri din apropierea orașului, ciungărind în chipul acesta pădurea și făcând pagubă destul de însemnată. Ba s'a întâmplat chiar și cazul, că oameni de ai noștri dătr'o comandă din apropiere au fost ațiați tăind stejari din pădurea dintre Rădășinari și Cisnădoara, și fiind provocați din partea pădurarilor să încete și să se depărteze, nu i-au dat ascultare, ci au puscut după rădăsi; iar alții, fiind slăbiți tocmai când cărau în trei care lemne de curând tăiați, precum și uși și ferestri luate din deposedat de muniții din așa numita «Pădure tănără», de asemenea nu s'au supus, ci au puscut după pădurar.

Lucrurile acestea trebuiesc desaprobat de bun simț, și se feresc de astfel de fapte urâte și să respeteze averea publică și privată.

Ceie nu vor da ascultare acestei provocări, nu merita numele de Români și de oameni cinstiți, și vor avea să poarte urmările cuvenite.

Sibiu, 11 Decembrie 1918.

Președintele Consiliului național român din orașul și comitatul nostru.

Consiliul dirigent român. Sibiu, strada Cisnădiei 4-6

Provocare

Toți funcționarii de finanțe de naționalitate română, cari stau de serviciu în serviciul central, — sau al oficiilor subordonate ministeriului de finanțe al republicii populare maghiare, prin aceasta sânt invitați, să se anunțe imediat la șeful resortului de finanțe, fie în persoană, fie în scris, pentru a fi trecuți în serviciul resortului de finanțe român.

Pentru orientare sânt înconștințați, că toți anii de serviciu li se vor socoti și li se asigură cel puțin salariul acela, de care au beneficiat până acum.

Sibiu, la 11 Decembrie 1918.

Dr. Aurel Vlad, șeful resortului de finanțe.

Pentru orfelinat

Dna Aurora Chintoaș în loc de cadou de ziua natală a fiului neregător dela front dăruiește 30 cor.

Casa arhidiecezană.

Redactor responsabil Dr. Nicolae Regman

Știrile zilei

General român în Sibiu. Așară a fost în orașul nostru generalul român Eo eriu însoțit de doi majori.

Primele trupe coloniale în Bsnat. În Timișoara au sosit de câteva zile trupe franceze coloniale. Timișorenii admiră pe volonierii Negri ai acestor trupe bine echipate. Ordinea e completă.

Gura lui o mare... Gavrilă Ugon se laudă unui ziarist, că săcuii vor porni o propagandă de îndreptare fără nici o cruțare, și la momentul potrivit vor pune mâna pe armă. — Să polfăscă.

Turburări germane. În Germania se continuă turburările socialiste. Guvernul detestă este socialist, nu îndrăzește să se opună nici monarhiștilor, nici grupului extrem al cetel lui Spartacus și sub conducerea lui Liebknecht, care însă până acum totuși n'a reușit să răstoarne stăpânirea.

Armata după război. În crucerile financiare americane se afirmă, că America după război va întreținea o armată numai de 500 mii de oameni.

Dela Kiev se anunță, că trupele unității naționale, după grele lupte au ocupat orașul. Și-au pierdut viața în aceste lupte 10 mii de oameni, între cari 500 de ofițeri ruși. Fostul guvern este arestat, ar hama-nuși ar fi Scopodavski împuscut. Știrea nu se confirmă.

«Magyar állameszmé.» Nu există în lume nici un popor nici englez, nici francez, nici german, care să vorbească de-o idee de stat engleză, franceză, germană sau de altă nație. Invenția, dacă nu ne înșelăm, este curând ungurească.

Acum însă când Ungaria, despărțită cu țara de Austria și a cărei putere s'a răzimat de veacuri) va fi redusă la marginile sale, pe teritoriu locuitorii maghiari în masse, se va îngropă dela sine și vestita ideologie, — spre binele și norocul viitorilor maghiari, cari nu vor trebui să alege după lucruri imposibile, îmbrăcate în vorbe frumoase.

Mersul tranzițiilor în Sibiu. Valabil din 10 Decembrie.

- Pleacă spre:
- 1. Făgăraș, în zile fără soț. 8 47 l. a.
 - 2. Coșca mică, zilnic. 4 02 d. a.
 - 3. Vințul de jos. 8 00 l. a.
 - 4. Turru roșu, în zile cu soț. 12 24 d. s.
 - 5. Ciznădie, în zile cu soț. 5 23 dim.
 - 6. Agnita, Lant, Mierc, Vin. 7 40 "

- Sosesc dela:
- 1. Făgăraș, în zile cu soț. la 12 23 d. s.
 - 2. Coșca mică, zilnic. " 10 05 seara
 - 3. Vințul de jos. " 7 30 "
 - 4. Turru roșu, zilnic cu soț. " 5 57 "
 - 5. Ciznădie, zilnic cu soț. " 7 dim.
 - 6. Agnita, Marți, Joi, Sâmbătă. 7 seară

Pentru conii legionarului român. La fondul acesta de ajutorare, înființat de dl Z. Dobrovă din Seica mare, au mai dat:

- 1. Inginerul locotenent Geor. ge Imbrăuș Cor. 20—
- 2. Dela o parte vesel. " 3—
- 3. Notarul Aurel Decei Gurărașu " 5—
- 4. Medicul de regiment Dr. Tra. ian Petrascu " 30—
- 5. Soția de învățător Maria Olariu. n. Muntean din Poplaca " 10—
- 6. Primarul subștit. Ioan Băla din Sebeșul român (fost săseș). " 4—

Sau în total K 72.— Contribuțiile de până aici Cor. 1130.— Bravi români! Dăruții din evntul voștru pentru copiii legionarului român. Dăruți primese exactorul consistorial Victor Tordășianu.

Carti și reviste

Calendarul Arhidiecezan. A ieșit de sub tipar Calendarul Arhidiecezan pe anul 1919. Cuprinde, ca și cel din anul trecut, lucruri interesante de citit și îndrumări de folos: Povestiri din cele mai frumoase, istorice, anecdotice, glume, versuri.

Este împodobit cu patru chipuri ale bărbatilor noștri răposai în vremea războiului.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană în Sibiu. Pretul: 2 cor. 90 fileri (și porto 20 fil) Ediția cu gomaliu costă 4 corane (și porto 20 fil). Este astăzi cel mai călătat calendar românesc.

Posta redacției

Dlul M. H. în S. Domnii aceia au acum cu totul alte griji pe cap.

Teatre în Sibiu

Cinematograf Orașului. Pista Hermann. Directoară: D-na M. Scholtes. Zilnic cele mai interesante programe. Vineri: În focul lui Ibril, dramă americană în 4 acte. Sâmbătă și Duminică: Seară detectivă: Masca de ceard, în 4 acte. Inceputul la: 6 1/2 ore seara.

Cinematograf Apollo. Strada Schevis. Directoară: Dna Emil Toth. Vineri, în 13 Decembrie: Inelul vrăjtit, dramă în 4 acte. Sâmbătă și Duminică: Lulu, comedie în 4 acte. Film Phoenix senzațional. Inceputul la: 6 1/2 ore seara.

La librăria arhidiecezană se află de vânzare două steaguri reicolor național român.

De vânzare

Un rând de haine bărbătești de saloan sânt de vânzare la: Salomon 3-3 (293) Sibiu, Strada Reisper Nr. 26.

Culegători

pentru text românesc

Fete muncitoare

pentru împăturat

Un servitor

Se primesc în tipografia W. Krafft în Sibiu.

Atelier de pictură

Am onoare a aduce la cunoștința stimaților mei mustrerii și Onoratului public român, că întorcându-mi dela armata mi-am redeschis atelierul de pictură bisericească, pictură de firme, precum și lucruri de mobile și binale.

Lucrez prompt și cu prețuri solide. Aici se află rude pentru staturii naționale. Semnez cu toată stima: Nicolae Tălmacéanu, pictor. Strada Măcelarilor Nr. 30. (Înapoi în curte).

Dejun, prânz și cină

se poate căpăta în pensiunea acum deschisă a lui A. Oleksik, Sibiu Strada Măcelarilor, 7-9 Prețuri moderate și serviciu prevenitor.

Publicațiune

În 316 Decembrie a. c. înainte de amezai la 8 ore se va da în licitație publică, pe timp de un an, localul de crăjmă și licența comunală de sub Nr. 206, precum și cea de sub Nr. 284. Condițiunile se pot citi în ori care timp în cancelaria comunală. D a neș, la 7 Decembrie 1918.

Pompiliu Constantin, notar subș.

CONCURS

În scopul conferirii de stipendii și ajutoare pe anul 1919 din fundațiunea «Andronco»:

I. Pentru învățecii de orice meserie. II. Pentru sodalii, deveniți ari în decursul anului 1918.

III. Pentru sodalii, cari au lucrat fără întrerupere o an meseria lor și și dau doveză despre dexteritatea de a putea deveni măestri, — prin aceasta se scrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

Toți petenții la ajutoare și stipendii să producă:

- 1. Extras din matricula botozărilor.
- 2. Atestat dela comună, despre averea proprie ori a părinților;
- 3. Atestat familial despre familia părinților concurenților ori, fiind el căsătorit despre familia sa, având a se indica în acest atestat: căți princi minorenți sunt în familie, câți cercetează școala și câți mai sunt la meserie.

Îndreptățiți a petiționa sânt numai Români ortodocși născuți în arhidieceza Transilvaniei.

În special au să dovedească:

I. Învățecii

- a) că au împlinit anul al 12-lea al etății;
- b) că au cercetat școala poporală ori altă școală superioară;
- c) că au încheiat contractul cu măestrul și că contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură ori magistrat);
- d) adevărata dela măestrul despre sporul ce li arată în măestrie, despre diligența și purtarea morală; victimată de cațibetul sau parohul local.

Contractul trebuie aută la cerere în original, sau în copie autentice.

II. Sodalii

- a) că au terminat anii de învățecel ceace vor dovedi prin atestatul autorității industriale art. de lege XXVII din 1884 §. 67;
- b) că au purtare bună și fac spor multumitor, ceace vor dovedi ori cu carte de lucru, ori cu adevărata dela măestrul;
- c) ceice vor dovedi, că sânt membri al vreunei reuniuni de meseriași și că cu noșne mai multe limbi, vor fi preferați.

III. Sodalii cari sânt în condițiuni de a deveni măestri

- a) să aibă certificatul dela măestrul;
- b) să fi lucrat cel puțin 6 ani fără întrerupere în calitate de călă, ceace vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adevărata dela măestrii cari au lucrat;
- c) în cerere să arete unu locu unde voiește să se așeze ca măestri, ce fel de mijloace mai are pentru a începe meseria pe scootea lor;

d) să dovedească cu atestat dela oficiul parohial că cercetează biserica și e creștin bun și moral.

Dela toți concurenții se cere, ca cererile să fie scrise și subscrise cu mâna proprie, adredate Consistoriului arhidiecezan greco-oriental din Sibiu și să le înainteze cel mult până la 31 Decembrie 1918 st. v.

Cererile neînscrise în regulă și cele intrate după termen nu se vor lua în considerare.

Sibiu, la 4 Noembrie 1918.

Consistorul arhidiecezan.